

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.

ครั้งที่ ๙

วันพุธที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๐๖ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

กรรมการวิสามัญผู้มาประชุม คือ

- | | |
|---|------------------------------|
| ๑. พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์ | ประธานคณะกรรมการ |
| ๒. นายกิตติ วะสีนนท์ | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง |
| ๓. นายก้านรงค์ จันทิก | ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๔. นายประมุต สุตะบุตร | ที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๕. ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริภาร | ที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๖. ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ | ที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๗. พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ | ที่ปรึกษาคณะกรรมการ |
| ๘. พลเรือเอก กฤษฎา เจริญพานิช | เลขานุการคณะกรรมการ |
| ๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ | โฆษกคณะกรรมการ |
| ๑๐. รองศาสตราจารย์เจษฎ์ โทณะวณิก | |
| ๑๑. พลตำรวจเอก จักรทิพย์ ชัยจินดา | |
| ๑๒. พลอากาศเอก ทรงธรรม โชคคณาพิทักษ์ | |
| ๑๓. พลอากาศเอก ธงชัย แฉล้มเขตร | |
| ๑๔. พลเรือเอก ธีรธร ขจิตสุวรรณ | |
| ๑๕. นายนิติไชย เกษมมงคล | |
| ๑๖. ศาสตราจารย์คลินิกนิเวศน์ นันทจิต | |
| ๑๗. พลตำรวจโท บุญเรือง ผลพานิชย์ | |
| ๑๘. พลเอก ไปฏก บุนนาค | |
| ๑๙. พลตำรวจเอก พิเชิต ควระเดชะคุปต์ | |
| ๒๐. นายภาณุ อุทัยรัตน์ | |
| ๒๑. นายภัทร คำพิทักษ์ | |

๒๒. พลเอก มารุต ปิยะโชติสังข์
๒๓. พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง
๒๔. พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร
๒๕. นางสาวสุภา ปิยะจิตติ
๒๖. พลอากาศเอก สุทธิพงษ์ อินทริยงค์

กรรมการวิสามัญผู้ลาการประชุม คือ

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์ รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒. ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๓. นายสีมา สีมานันท์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๔. นายปกรณ์ นิลประพันธ์
๕. พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ
๖. พลเอก สรรชัย อจลานนท์
๗. พลอากาศเอก สุทธิพันธ์ กฤษณคุปต์
๘. พลเอก อภิรัชต์ หมั่นสวัสดิ์
๙. พลเอก วลิต โรจนภักดี

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

๑. นายประสาธ พงษ์ศิริวักย
๒. นายมานะ นิมิตรมงคล
๓. นายวิเชียร ชูไธสง

ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- | | |
|-------------------------|--------------------------|
| ๑. นางชื่นสมน นิวาทวงศ์ | ผู้อำนวยการกองกฎหมาย |
| | การบริหารราชการแผ่นดิน |
| ๒. นายวิษณุพล ฉวีวรรณ | นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ |
| ๓. นางสาวสุจิตตา มโหธร | นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ |

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๑. นายสุรพงษ์ อินทรถาวร	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๒. นายภูเทพ ทวีโชติธนากุล	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
๓. นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ	ผู้อำนวยการสำนักการต่างประเทศ
๔. นายอภิชาติ ปุณยธัญพงศ์	พนักงานได้ส่วนชำนาญการพิเศษ
๕. นางสาวอพารินทร์ ลิ้มธเนศกุล	พนักงานได้ส่วนชำนาญการ
๖. นายชัยยุทธ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล	พนักงานได้ส่วนชำนาญการ
๗. นางสาวกานดา ปานดำ	พนักงานได้ส่วนชำนาญการ
๘. นางสาวจิรพร น้อมมนัส	พนักงานได้ส่วนชำนาญการ
๙. นายอนันต์ ประภาศิริ	พนักงานได้ส่วนชำนาญการ
๑๐. นายปรีชา อุทธรศรี	พนักงานได้ส่วนปฏิบัติการ
๑๑. นายไสว ไชยแสง	พนักงานได้ส่วนปฏิบัติการ
๑๒. นางสาวรุ่งรัตน์ ดำรงบุล	พนักงานได้ส่วนปฏิบัติการ
๑๓. นายชิต บุญเงิน	พนักงานได้ส่วนปฏิบัติการ
๑๔. ว่าที่เรือตรี พุทธางกูร หุ่นสะดี	เจ้าหน้าที่ต่างประเทศปฏิบัติการ
๑๕. นางสาวอลิสา รักบ้านเกิด	เจ้าหน้าที่ต่างประเทศปฏิบัติการ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

๑. นางสาวธมณัญญ์ พรหมณดี	นักสืบสวนสอบสวนปฏิบัติการ
๒. นางปวีณา ศิริพานิช	นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พันตำรวจเอก อมรฤทธิ คชกุล	ผู้เชี่ยวชาญประจำตัว สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์
๒. พันตำรวจเอก สมควร พิงทรัพย์	ผู้ชำนาญการประจำตัว สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พลตำรวจเอก จักรทิพย์ ชัยจินดา

- | | |
|--------------------------------------|--|
| ๓. พันตำรวจตรี ปุณณวิช อรรคนันท์ | ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พลตำรวจเอก จักรทิพย์ ชัยจินดา |
| ๔. ร้อยโท อธิธรรม วรรณโกวิท | ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พลเรือเอก กฤษฎา เจริญพานิช |
| ๕. นายวิฑูร สุรวัฒนานันท์ | ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร |
| ๖. นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์ | ผู้ชำนาญการประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
นายสีมา สีมานันท์ |
| ๗. นายสมเจตน์ แก้วแสงใจ | ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ศาสตราจารย์คลินิกนิเวศน์ นันทจิต |
| ๘. ว่าที่ร้อยตรี วินัย ชาศิริยานุโยค | ผู้เชี่ยวชาญประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
นายสีมา สีมานันท์ |
| ๙. สิบเอก จำปา จุมพล | ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
นายประมุก สุตะบุตร |
| ๑๐. นายคณฉัตร สุวิทวัส | สำนักกำกับและตรวจสอบ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา |

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญฯ ตามข้อบังคับการประชุม คือ

- | | |
|--------------------|--------------------------------|
| นางธัญญา ศรีสุพรรณ | นิติกรชำนาญการพิเศษ |
| | กลุ่มงานคณะกรรมการการวิสามัญ ๓ |
| | สำนักกรรมการ ๒ |

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๑๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการวิสามัญมาครบองค์ประชุม พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์ ประธานคณะกรรมการวิสามัญได้กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมสรุปผลได้ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

๑.๑ บุคคลภายนอกขออนุญาตเข้าร่วมประชุม คือ

- | | |
|--------------------------------------|--|
| (๑) พันตำรวจเอก อมรฤทธิ์ คชกุล | ผู้เชี่ยวชาญประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์ |
| (๒) พันตำรวจเอก สมควร พึ่งทรัพย์ | ผู้ชำนาญการประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พลตำรวจเอก จักรทิพย์ ชัยจินดา |
| (๓) พันตำรวจตรี ปุณณวิช อรรคนันท์ | ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พลตำรวจเอก จักรทิพย์ ชัยจินดา |
| (๔) ร้อยโท ธีรธรรม วรรณโกวิท | ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พลเรือเอก กฤษฎา เจริญพานิช |
| (๕) นายวิฑูร สุวัฒนานันท์ | ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร |
| (๖) นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์ | ผู้ชำนาญการประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
นายสีมา สีมานันท์ |
| (๗) นายสมเจตน์ แก้วแสงใจ | ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ศาสตราจารย์คลินิกนิเวศน์ นันทจิต |
| (๘) ว่าที่ร้อยตรี วินัย ชาคเรียนุโยค | ผู้เชี่ยวชาญประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
นายสีมา สีมานันท์ |

(๙) สิบเอก จำปา จุมพล

ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นายประมุต สุตะบุตร

(๑๐) นายคณฉัตร สุวิทวัส

สำนักกำกับและตรวจสอบ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ที่ประชุมอนุญาติ

๑.๒ แจ้งผลการพิจารณาความสอดคล้องของกฎหมาย

ด้วยประธานคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมและคุ้มครองประชาชนในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีหนังสือที่ สว (สนช)(กมธ ๓) ๐๐๑๙/๓๔๙๗ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาความสอดคล้องร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. โดยแจ้งว่า คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็น ว่า หลักการของมาตรา ๖๓ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้นำมากำหนดไว้แล้วในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๑๕๔ ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ (๘) ของรัฐธรรมนูญและอยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กรณีนี้จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำร่างกฎหมายที่มีหลักการซ้ำซ้อนกันขึ้นอีกฉบับหนึ่ง

ดังนั้น เมื่อได้พิจารณาความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว คณะกรรมการจึงมีความเห็นว่าไม่มีกรณีที่จะต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอีกต่อไป ซึ่งคณะกรรมการได้จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมการการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาต่อไปแล้ว จึงขอแจ้งผลมายังคณะกรรมการการวิสามัญเพื่อทราบ

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๖๓ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไก

ในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๗๘ ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ดำเนินการให้จัดทำร่างกฎหมายที่จำเป็นตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓ ให้แล้วเสร็จ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่าง พระราชบัญญัตินั้น

ในกรณีที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ให้คณะรัฐมนตรีกำหนดระยะเวลาที่ แต่ละหน่วยงานต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามความจำเป็นของแต่ละหน่วยงาน แต่ทั้งนี้เมื่อรวมแล้ว ต้องไม่เกินสองร้อยสี่สิบวันตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งไม่อาจดำเนินการได้ภายในกำหนดเวลาตาม วรรคสอง ให้คณะรัฐมนตรีสั่งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นพ้นจากตำแหน่ง

ร่างพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปราม การทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหาร

ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เพื่อให้สามารถมี ส่วนร่วมดำเนินการตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เพิ่มมาตรา ๑๗ (๑/๑) มาตรา ๕๑ วรรคสอง (๓/๑) และวรรคสี่ และมาตรา ๕๑/๒)

(๒) เพิ่มเพิ่มเติมการให้ความคุ้มครองบุคคลที่ถูกกักไว้เป็นพยาน (เพิ่มมาตรา ๕๘ วรรคสอง)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรการป้องกันการทุจริตในภาครัฐเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๘/๒)

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและ ประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วน ร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมาย บัญญัติ ดังนั้น เพื่อให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐและสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐสามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินการตาม บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้ และเป็นไปโดยสอดคล้องกับมาตรการและกลไกที่เกี่ยวข้องที่ กำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สมควรเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวให้แก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตใน ภาครัฐและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ โดยกำหนดให้มี คณะกรรมการร่วมภาคเอกชนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการดังกล่าว รวมทั้งเพิ่มเติมมาตรการ ในการคุ้มครองบุคคลที่ถูกกักไว้เป็นพยาน และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการป้องกันการทุจริตในภาครัฐให้ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

มาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหาร
ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑/๑) ของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติ
มาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑
“(๑/๑) กำกับดูแลสำนักงานในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกัน
เพื่อมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๓/๑) ในวรรคสองของมาตรา ๕๑
แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑
“(๓/๑) ดำเนินการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมตลอดทั้งรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส
รวมทั้งเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติ
มาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑
“ในการดำเนินการตาม (๓/๑) ถ้าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติได้กำหนดมาตรการและกลไกที่เกี่ยวข้องไว้ ให้สำนักงานให้ความร่วมมือและดำเนินการ
ให้สอดคล้องกับมาตรการและกลไกดังกล่าว”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๕๑/๒ ในการดำเนินการตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง (๓/๑) สำนักงานจะแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมภาคเอกชนขึ้นเพื่อให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และร่วมมือกันดำเนินการก็ได้

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้ประกอบด้วยเลขาธิการเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้แทนจากภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่เกินสี่คน และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ โดยให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานเป็นเลขานุการหนึ่งคนและผู้ช่วยเลขานุการไม่เกินสองคน

การแต่งตั้งผู้แทนจากภาคเอกชนและผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด โดยให้ผู้แทนจากภาคเอกชนและผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ให้ประธานกรรมการและกรรมการตามวรรคสองได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑

“เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติให้กันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้ดำเนินคดีอาญาหรือดำเนินการทางวินัยกับบุคคลดังกล่าวในคดีที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่บุคคลนั้นฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขการกันไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๘/๒ เมื่อความปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐใดมีวิธีปฏิบัติหรือการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ หรือเป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ใช้บริการหรือประชาชน หรือเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง ให้สำนักงานแจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาอันสมควร ให้สำนักงานรายงานคณะกรรมการ ป.ป.ท. เพื่อพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๑๗ (๑) หรือ (๒) ต่อไป”

ประเด็นอภิปราย

นายก้านรงค์ จันทิก ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ ในฐานะประธานคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมและคุ้มครองประชาชนในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ชี้แจงว่า เรื่องดังกล่าวสืบเนื่องจากรัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมและคุ้มครองประชาชนในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ซึ่งมีจำนวน ๔๔ มาตรา สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษากฎหมายดังกล่าว ก่อนที่กฎหมายจะเข้าสภา แต่เนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่มีความจำเป็นที่จะต้องตราขึ้น เนื่องจากมีความซ้ำซ้อนกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. คณะกรรมการพิจารณาศึกษาจึงได้ยุติการพิจารณา ต่อมารัฐบาลจึงได้นำเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแก้ไขให้เหลือเพียง ๘ มาตรา และนำมาเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แทน ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้ให้เหตุผลในการตราเชื่อมโยงไปถึงมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันจะส่งผลกระทบไปถึงมาตรา ๒๗๘ ซึ่งต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔๐ วัน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ แต่ทั้งนี้ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ยืนยันว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ได้ตราขึ้นตามมาตรา ๖๓ ดังนั้นจึงต้องส่งร่างพระราชบัญญัติกลับไปแก้ไขเสียใหม่ แล้วจึงจะนำเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไปได้

กรรมวิธีการวิสามัญ ได้มีข้อสังเกตสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ฉบับนี้ มีเนื้อหาตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงเห็นว่าการแก้ไขเหตุผล โดยให้กล่าวอ้างถึงตามมาตรา ๖๓ เข้าไปด้วย

๒) ควรนำประเด็นของร่างพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาพิจารณาถึงความเชื่อมโยงกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ฉบับนี้ด้วย

๓) ร่างพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาตรา ๖ เป็นการเพิ่มความเป็นมาตรา ๕๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติ

มาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นการให้อำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ก็ได้ ดังนั้นอาจต้องพิจารณาถึงความสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ และเพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในเรื่องดังกล่าวด้วย

๓) หากร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนำเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว เห็นว่าควรนำหมวด ๗ การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และหมวด ๑๐ กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ พิจารณาควบคู่ไปด้วย ในการนี้จึงมอบหมายให้นายกล้านรงค์ จันทิก ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการการพิจารณาในประเด็นดังกล่าวต่อไปด้วย

ที่ประชุมรับทราบ

๑.๒ ขออนุมัติหลักการผู้รับรองบันทึกการประชุมเพื่อเผยแพร่

สืบเนื่องจากคณะกรรมการการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้วางแนวทางการดำเนินการตามมาตรา ๑๒๙ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญไว้ โดยขั้นตอนหลังบันทึกการประชุมผ่านการรับรองแล้ว ให้ระบุครั้งที่ของการประชุม พร้อมระบุ วัน เดือน ปี ที่คณะกรรมการมีมติรับรองบันทึกการประชุม โดยให้ประธานคณะกรรมการ เลขานุการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงลายมือชื่อ พร้อมประทับตรา แล้วจึงสามารถเผยแพร่ทางเว็บไซต์ได้

ดังนั้น จึงขอมติที่ประชุมว่า ที่ประชุมจะมอบหมายให้ประธานคณะกรรมการ เลขานุการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงลายมือชื่อ พร้อมประทับตรา ก่อนการเผยแพร่ทางเว็บไซต์

มติที่ประชุม : ที่ประชุมมีมติมอบหมายให้พลเรือเอก กฤษणा เจริญพานิช เลขานุการคณะกรรมการ เป็นผู้ลงลายมือชื่อ และประทับตราลงบนบันทึกการประชุมที่ผ่านการรับรองแล้ว ก่อนการเผยแพร่ทางเว็บไซต์

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

- นำเสนอร่างบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๘ วันจันทร์ที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

- พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. (ทบทวนมาตรการการพิจารณา) โดยกรรมการการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้เสนอผลการหารือร่วมกันระหว่างกรรมการการวิสามัญในฐานะ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. กรรมการวิสามัญ
ในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

มาตรา ๔

รอกการพิจารณา

“เจ้าพนักงานของรัฐ”

ไม่มีการแก้ไข

“เจ้าพนักงานของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ”

รอกการพิจารณา

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง
หรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น
รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ
และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ **รัฐวิสาหกิจ หรือ**
หน่วยงานของรัฐ **หรือรัฐวิสาหกิจ** และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้อำนาจทางปกครองด้วย แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๒๓๔ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๓) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption 2003 : UNCAC) (อนุสัญญา UNCAC)

ข้อบทที่ ๒ บทนิยาม

เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญา

(ก) “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายถึง (๑) บุคคลใด ๆ ซึ่งดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหาร ปกครอง หรือตุลาการ ของรัฐภาคี ไม่ว่าโดยการแต่งตั้งหรือการเลือกตั้ง ไม่ว่าถาวรหรือชั่วคราว ไม่ว่าได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ โดยไม่คำนึงถึงระดับอาวุโสของบุคคลนั้น (๒) บุคคลอื่นใด ซึ่งปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับหน้าที่ราชการ รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่สำหรับหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือให้บริการสาธารณะตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้น และตามที่ใช้บังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของรัฐภาคีนั้น (๓) บุคคลอื่นใด ซึ่งกฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้นกำหนดว่าเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” อย่างไรก็ตาม เพื่อความมุ่งประสงค์ของมาตรการพิเศษ บางประการในหมวด ๒ ของอนุสัญญา “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” อาจหมายถึง บุคคลใด ๆ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับหน้าที่ราชการหรือให้บริการสาธารณะตามที่ระบุไว้ในกฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้น และตามที่ใช้บังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของรัฐภาคีนั้น

..... ฯลฯ.....

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๐๐ ในการดำเนินการตามมาตรา ๒๘ (๓) อย่างน้อยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๒) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(๔) ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีผู้พิพากษาขึ้นไป

(๕) ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นขึ้นไป

(๖) ข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีอัยการขึ้นไป

(๗) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

(๘) ตำแหน่งอื่นตามที่กฎหมายอื่นกำหนดให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

(๙) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

คู่สมรสตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย

มาตรา ๑๙๑ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีใดที่อ้างถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้ถือว่าอ้างถึงเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประเด็นอภิปราย

กรรมาธิการวิสามัญ ได้สอบถามว่า ตามพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ กำหนดบทนิยามไว้เพียงคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” เท่านั้น เหตุใดร่างกฎหมายฉบับนี้จึงบัญญัติบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานของรัฐ” เพิ่มขึ้นมาด้วย ประกอบกับเนื่องจากกระบวนการดำเนินการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ กับ เจ้าพนักงานของรัฐ มีความแตกต่างกัน จึงจำต้องบัญญัติบทนิยามแยกกันอย่างชัดเจน

กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทน กรธ. ได้ชี้แจงว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓๔ (๓) ใช้คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน จึงทำให้คำนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” เปลี่ยนไปจากเดิม

กรรมการวิสามัญ ได้ตั้งข้อสังเกตสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) การบัญญัติบทนิยามดังกล่าวควรตรวจสอบถึงความครอบคลุมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้ครบถ้วนด้วย โดยเสนอว่าควรมีการจัดทำแผนภูมิภาพเชื่อมโยงมาตราต่าง ๆ กับตำแหน่งในบทนิยามศัพท์ ยกตัวอย่างเช่น ความตามมาตรา ๑๐๐ เป็นเรื่องของการกำหนดตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน ซึ่ง (๓) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน และ (๗) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน ดังนั้น การกำหนดดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้บทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ” และคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ต้องไม่มีความซ้ำซ้อนกัน แต่เมื่อพิจารณาจากบทนิยามตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้วยังมีประเด็นที่ต้องพิจารณาให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

๒) ประเด็นความครอบคลุมของบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” นั้น ได้มีการกำหนดไว้ในมาตรา ๑๙๑ แล้ว

๓) การกำหนดบทนิยามควรกำหนดแบบกว้าง เช่น ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption 2003 : UNCAC) (อนุสัญญา UNCAC) ข้อบทที่ ๒ บทนิยาม ซึ่งได้กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” แบบกว้าง ๆ ซึ่งใน (๒) จะหมายความรวมถึงองค์การมหาชน และหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (Service Delivery Unit : SDU) ไว้ด้วยแล้ว ทั้งนี้ใน (๓) ยังหมายความรวมถึงกองทุนหมู่บ้านไว้ด้วย

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติดังนี้

๑) มอบหมายให้ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. จัดทำแผนภูมิภาพเชื่อมโยงมาตราต่าง ๆ กับตำแหน่งในบทนิยามศัพท์

๒) ตรวจสอบความครอบคลุมของบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” กับกฎหมายอื่น ๆ และบทเฉพาะกาล รวมตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องโดยเทียบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

“ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ”

ไม่มีการแก้ไข

“ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ยกเว้นคณะกรรมการ ป.ป.ช.

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง”

รอการพิจารณา

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

สำหรับข้าราชการพลเรือน และปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพ สำหรับข้าราชการทหาร และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแต่ไม่รวมถึงผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ประเด็นที่หนึ่ง บทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” กำหนดให้ “ไม่รวมถึงผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด” ซึ่งเห็นว่าอาจมีความผิดพลาดในการแบ่งวรรคตอน และทำให้เกิดความหมายที่คลาดเคลื่อนไป

ประเด็นอภิปราย

คณะกรรมการการวิสามัญ ได้ตั้งข้อสังเกตสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) บทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” มีความหมายรวมถึง “ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ” ด้วย จึงควรแก้ไขวรรคตอนใหม่โดยให้คำว่า “หัวหน้าหน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ” ติดกับคำว่า “แต่ไม่รวมถึงผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน” โดยแก้ไขดังนี้

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสำหรับข้าราชการพลเรือน และปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพสำหรับข้าราชการทหาร และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ **หัวหน้าหน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแต่ไม่รวมถึงผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน** และผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

๒) ให้บันทึกไว้เป็นข้อสังเกตหรือเจตนารมณ์ไว้ด้วยว่า ตามบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” จะรวมถึง “ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด” ด้วย ทั้งนี้ สำหรับ “หัวหน้าขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ” นั้นจะไม่รวมถึง “ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน”

ประเด็นที่สอง เมื่อบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ไม่รวมถึงผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ดังนั้น ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จะมีกระบวนการตรวจสอบอย่างไรหรือไม่

ประเด็นอภิปราย

กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ชี้แจงว่า “ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน” จะอยู่ในคำนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ” ซึ่งจะมีกระบวนการตรวจสอบที่แยกต่างหากจากกัน โดยจะส่งเรื่องไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ประเด็นที่สาม คำจำกัดความตามบทนิยามมีความขัดแย้งกันจึงอาจทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติได้

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๒๔ ห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดกรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ดำเนินการใดตามมาตรา ๑๒๓ (๔) ภายในสองปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ประเด็นอภิปราย

กรรมาธิการวิสามัญ ได้ตั้งข้อสังเกตดังนี้

๑) ความตามมาตรา ๑๒๔ จะรวมถึง “ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน” ด้วยหรือไม่ เนื่องจากในมาตราดังกล่าวมีบทนิยามทั้ง ๒ คำ คือคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ” และ “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง”

๒) บทนิยามคำว่า “ประธานกรรมการ” และคำว่า “กรรมการ” จะมีส่วนที่มิคำซ้ำซ้อนกัน กล่าวคือ คำว่า “กรรมการ” ให้ความหมายรวมถึงประธานกรรมการด้วย ซึ่งในทางปฏิบัติอาจเกิดสับสนได้เช่นกัน

ประเด็นที่สี่ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยหรือไม่ เนื่องจากในบทนิยามไม่ปรากฏความดังกล่าว ดังนั้น หากแยกบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ออกไปแล้วไม่เชื่อมโยงกับบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” อาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาได้

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองด้วย แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๓) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว

(๔) ไต่สวนเพื่อดำเนินคดีในฐานความผิดอื่นที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดหรือที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๕) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายอื่น

ในการดำเนินการตาม (๔) ในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

มาตรา ๑๐๐ ในการดำเนินการตามมาตรา ๒๘ (๓) อย่างน้อยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๒) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(๔) ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีผู้พิพากษาขึ้นไป

(๕) ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นขึ้นไป

(๖) ข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีอัยการขึ้นไป

(๗) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

(๘) ตำแหน่งอื่นตามที่กฎหมายอื่นกำหนดให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

(๙) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

คู่สมรสตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย

ประเด็นอภิปราย

กรรมาธิการวิสามัญ ได้ตั้งข้อสังเกตว่าตามมาตรา ๒๘ (๒) กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจได้ส่วนและวินิจฉัยว่า **เจ้าหน้าที่ของรัฐ** ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ดังนั้น หากแยกบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ออกไปแล้วไม่เชื่อมโยงกับบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” อาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาได้

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ชี้แจงดังนี้

๑) บทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” จะมีความหมายกว้างครอบคลุมทั้งหมด และหมายความรวมถึง “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงด้วย” เนื่องจาก บทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

๒) เหตุที่ต้องบัญญัติคำนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” แยกออกมานั้น เนื่องจาก มาตรา ๑๐๐ (๗) ซึ่งเป็นการกำหนดประเภทของบุคคลที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

กรรมาธิการวิสามัญ ได้มีข้อสังเกตสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) เสนอให้เพิ่มคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ไว้ในบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ด้วยเพื่อเป็นการเชื่อมโยงข้อมูลดังกล่าว โดยเสนอแก้ไข ดังนี้

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีใ้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสำหรับข้าราชการพลเรือน และปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพสำหรับข้าราชการทหาร และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ แต่ไม่รวมถึงผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

๒) บทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” มีความครอบคลุมถึง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินประจำ ทั้งหมดอยู่แล้ว ซึ่งการแยกบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ” และ “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” นั้น เป็นเพียงการแยกประเภทของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ออกเป็น ๒ ประเภท เพื่อจัดระบบการตรวจสอบเท่านั้น

กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้แสดงความคิดเห็นว่าตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” จะไม่ได้บัญญัติให้หมายถึง “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” เนื่องจากบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” จะเป็นลักษณะของการแบ่งประเภทของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในขณะที่คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” จะหมายถึงตัวบุคคลทั้งหมด จึงเห็นว่าไม่ควรเพิ่มคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” เข้าไปในบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ในพระราชบัญญัติฉบับนี้

ประเด็นที่ห้า ตามบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ในส่วนของ “กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ” นั้น จะรวมถึง “กรรมการ” ของหน่วยงานอื่นของรัฐ ด้วยหรือไม่

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง หรือกรมสำหรับข้าราชการพลเรือน ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพสำหรับข้าราชการทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอิสระตาม

รัฐธรรมนูญที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติ

ประเด็นอภิปราย

กรรมการวิสามัญ ได้เสนอให้เพิ่มเติมคำว่า “กรรมการของหน่วยงานอื่นของรัฐ” ไว้ในบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ด้วยเพื่อให้ความหมายครอบคลุมถึงองค์การมหาชน หน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (Service Delivery Unit : SDU) และรองรับถึงหน่วยงานใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเสนอให้เพิ่มเติมถ้อยคำดังนี้

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสำหรับข้าราชการพลเรือน และปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพ สำหรับข้าราชการทหาร และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแต่ไม่รวมถึงผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือ

ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้แสดงความคิดเห็นว่าตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” จะหมายความถึงกรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติ แต่ตามร่างกฎหมายฉบับนี้ใช้คำว่า “หรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด” จึงเข้าใจว่าให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถการกำหนดตำแหน่งดังกล่าวเพิ่มเติมได้ในภายหลัง จึงไม่ขัดข้องในประเด็นดังกล่าว

ประเด็นที่หก ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดบทนิยามคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” ไว้ด้วย แต่ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่มีบทนิยามคำดังกล่าว จึงต้องพิจารณาว่าความหมายตามบทนิยามดังกล่าวปรากฏอยู่ในส่วนใดของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง และให้หมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานดังกล่าว และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้อำนวยการกอง” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการตามกฎหมายอื่น ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประเด็นอภิปราย

กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ชี้แจงว่าตามหลักกฎหมายเดิมที่กำหนดบทนิยามคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” หรือคำว่า “ผู้อำนวยการกอง” นั้น เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้กำหนดแบ่งเขตในการไต่สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้ แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ไม่ได้กำหนดไว้แล้ว ซึ่งจะเป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมด

ประเด็นที่เจ็ด ประเด็นตำแหน่ง “กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี” จะอยู่ในความหมายของคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ด้วยหรือไม่

ประเด็นอภิปราย

กรรมาธิการวิสามัญ ได้ตั้งข้อสังเกตว่าตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔ ในส่วนของบทนิยามคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” ได้กำหนดให้หมายความถึง “กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี” ด้วย ดังนั้นตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ บทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” จะมีความหมายรวมถึงตำแหน่งดังกล่าวด้วยหรือไม่

ประเด็นที่แปด ประเด็น “ตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๐๑ เจ้าพนักงานของรัฐตำแหน่งใดจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๑๐๐ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ประเด็นอภิปราย

กรรมาธิการวิสามัญ ได้ตั้งข้อสังเกตสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) บทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ในส่วนของความหมายที่ว่า “หรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด” นั้น ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ทั้งนี้ อาจเขียนไว้ในส่วนของเจตนารมณ์ และควรกำหนดให้อยู่ในระดับเดียวกันหรือไม่ควรกำหนดให้มีความห่างของตำแหน่งมากเกินไป

๒) การกำหนดบทนิยาม โดยกำหนดให้มีความหมายว่า “หรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด” ด้วยนั้น เป็นไปเพื่อรองรับตำแหน่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะทำให้สะดวกต่อการดำเนินการ ทั้งนี้ ในมาตรา ๑๐๑ ก็เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณา โดยในเบื้องต้นเสนอแก้ไขเพิ่มเติมเป็นดังนี้

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสำหรับข้าราชการพลเรือน และปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพสำหรับข้าราชการทหาร และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแต่ไม่รวมถึงผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

“พนักงานได้ส่วน”

รอการพิจารณา

“พนักงานได้ส่วน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งขึ้นเพื่อ ช่วยเหลือหัวหน้าพนักงานได้ส่วนในกรณีปฏิบัติหน้าที่ จากพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อได้ส่วนเบื้องต้นหรือปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“พนักงานไต่สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อไต่สวนข้อเท็จจริงหรือแสวงหาข้อเท็จจริงหรือปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔๙ ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนดำเนินการเป็นคณะ ประกอบด้วยเลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเป็นหัวหน้า พนักงานไต่สวนอย่างน้อยหนึ่งคน และมีผู้ช่วยพนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นอีกอย่างน้อยหนึ่งคนร่วมเป็นคณะ และในการไต่สวนปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานต้องกระทำโดยเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวนหนึ่งคน และผู้ช่วยพนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อีกหนึ่งคน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การไต่สวนเบื้องต้นตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำรายงานการไต่สวนเบื้องต้นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย

ภายใต้ระยะเวลาตามมาตรา ๔๙ ในกรณีที่ไมอาจดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นตามระยะเวลาที่กำหนดในวรรคสามให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนแจ้งอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินการ พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาละยะเวลาดำเนินการ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสั่งขยายระยะเวลา โดยให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหกสิบวัน ในการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้มีอำนาจขยายระยะเวลาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องใดไว้พิจารณาแล้ว หากไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้เพราะเหตุขาดอายุความ อันเนื่องมาแต่การมิได้ปฏิบัติตามระยะเวลาตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยุติการดำเนินคดีอาญา และหากการขาดอายุความดังกล่าวเกิดจากความผิด หรือจงใจปล่อยปละละเลย หรือประมาทเลินเล่อของผู้ใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นโดยเร็ว

ในการไต่สวนเบื้องต้นให้เลขาธิการและหัวหน้าพนักงานไต่สวน มีอำนาจตาม มาตรา ๓๓ ด้วย

เพื่อประโยชน์ในการกำกับการไต่สวนเบื้องต้นให้เกิดความรอบคอบและเป็นธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการแต่ละคนกำกับดูแลการไต่สวนเบื้องต้นในแต่ละด้าน ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดก็ได้

มาตรา ๑๓๙ ตำแหน่งของข้าราชการสำนักงานให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยให้จำแนกประเภทตำแหน่งดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการสำนักงาน สาขาระบุนการยุติธรรม ต้องเป็นผู้มีพื้นความรู้สำเร็จ การศึกษาสอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิตตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมายและปริญญาสาขาอื่นอันจะยังประโยชน์ต่อ การปฏิบัติงานของสำนักงาน ทั้งนี้ จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการไต่สวน และวินิจฉัยคดี หรือการให้ความเห็นทางกฎหมาย หรือการดำเนินคดีในชั้นศาล ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๒) ข้าราชการสำนักงานประเภททั่วไป ให้จำแนกประเภทตำแหน่งตามสาขาอาชีพ และตามภารกิจของลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ โดยจะมีตำแหน่งประเภทวิชาการตาม กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วยก็ได้

พนักงานไต่สวนต้องแต่งตั้งจากข้าราชการสำนักงานตาม (๑) ที่ดำรงตำแหน่ง**ผู้ช่วย พนักงานไต่สวน**มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี โดยหัวหน้าพนักงานไต่สวนให้แต่งตั้งจากผู้ซึ่งดำรง ตำแหน่งพนักงานไต่สวนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานไต่สวนและหัวหน้าพนักงาน ไต่สวน

ผลการหารือร่วมกัน : เสนอแก้ไขเพิ่มเติมเป็นดังนี้

“พนักงานไต่สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้ง**ขึ้นเพื่อ ช่วยเหลือหัวหน้าพนักงานไต่สวนในกรณีปฏิบัติหน้าที่** จากพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อไต่สวนเบื้องต้น หรือปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

เหตุผลประกอบการพิจารณา

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการเดิมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “พนักงานไต่สวน”

ข้อสังเกตคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. (คณะกรรมการศึกษาถ่วงน้ำหนัก) เห็นว่าควรเพิ่มบทนิยามศัพท์คำว่า “ผู้ช่วยพนักงานไต่สวน” ในมาตรา ๔ เพื่อให้เกิดความชัดเจนของที่มาของตำแหน่ง “ผู้ช่วยพนักงานไต่สวน” ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการไต่สวนตามมาตรา ๔๙

ประเด็นอภิปราย

กรรมาธิการวิสามัญ ได้ตั้งข้อสังเกตว่าจะต้องบัญญัติบทนิยามคำว่า “ผู้ช่วยพนักงานไต่สวน” เพิ่มเติมด้วยหรือไม่

กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ชี้แจงว่า คำว่า “ผู้ช่วยพนักงานไต่สวน” จะปรากฏอยู่ในมาตรา ๔๙ และมาตรา ๑๓๙ ซึ่งขอแนะนำประเด็นเรื่องการเพิ่มเติมนิยามคำว่า “ผู้ช่วยพนักงานไต่สวน” ไปพิจารณาและจะนำเสนอในที่ประชุมในครั้งต่อไป

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณา

“หัวหน้าพนักงานไต่สวน”

รอการพิจารณา

“หัวหน้าพนักงานไต่สวน” หมายความว่า ผู้ไต่สวนเบื้องต้นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งสวทพนักสวทไต่สวน เลขานุการ รองเลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า และผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งจากพนักงานไต่สวนให้เป็นหัวหน้าพนักงานไต่สวนเพื่อไต่สวนเบื้องต้น หรือกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไต่สวน หรือปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“หัวหน้าพนักงานไต่สวน” หมายความว่า พนักงานไต่สวนซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าพนักงานไต่สวนเพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไต่สวนและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภาตามหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง

พนักงานไตสวนให้แต่งตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เป็นข้าราชการสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งดำรงตำแหน่งในสาขากระบวนการยุติธรรม และผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดแล้ว หัวหน้าพนักงานไตสวนให้แต่งตั้งจากพนักงานไตสวนในระดับ ชำนาญการขึ้นไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแต่งตั้งเลขาธิการ รองเลขาธิการ ผู้ช่วยเลขาธิการ และ ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในระดับผู้อำนวยการสำนักขึ้นไปในสำนักงาน ป.ป.ช. ให้เป็นหัวหน้าพนักงาน ไตสวนด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ผลการหารือร่วมกัน : เสนอแก้ไขเพิ่มเติมเป็นดังนี้

“หัวหน้าพนักงานไตสวน” หมายความว่า ผู้ไตสวนเบื้องต้นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งสวดพินิตไตสวน เลขาธิการ รองเลขาธิการ ผู้ช่วยเลขาธิการ หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า และผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งจากพนักงานไตสวนให้เป็นหัวหน้าพนักงานไตสวนเพื่อไตสวน เบื้องต้น หรือกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไตสวน หรือปฏิบัติหน้าที่อื่นตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

เหตุผลประกอบการพิจารณา

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการเดิมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “หัวหน้าพนักงานไตสวน”

ประเด็นอภิปราย

กรรมาธิการวิสามัญ ได้สอบถามว่าการแก้ไขโดยให้เลขาธิการ รองเลขาธิการ ผู้ช่วยเลขาธิการ หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า และผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้ง เป็นหัวหน้า พนักงานไตสวนโดยตรง นั้น โดยหลักการแล้วบุคคลดังกล่าวมีอำนาจในการไตสวนอยู่ก่อนแล้ว หรือไม่

กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ชี้แจงว่า การแก้ไขเพิ่มเติม ตามที่แจ้งแล้วนั้นเป็นการแก้ไขให้เป็นไปตามหลักการเดิม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งตามกฎหมายเดิมนั้น หัวหน้าพนักงาน ไตสวน มี ๒ ประเภท คือ หัวหน้าพนักงานไตสวนซึ่งแต่งตั้งจากพนักงานไตสวนที่เป็นข้าราชการใน กระบวนการยุติธรรม ระดับชำนาญการขึ้นไป และอีกประเภทหนึ่งคือ ผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งซึ่งแต่งตั้งจากเลขาธิการ รองเลขาธิการ ผู้ช่วยเลขาธิการ หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ตั้งแต่ระดับ สำนักขึ้นไป ในสำนักงาน ป.ป.ช. ให้เป็นหัวหน้าพนักงานไตสวน ด้วยก็ได้ ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๑๙ วรรคสาม และวรรคสี่

กรรมการวิสามัญ ได้ตั้งข้อสังเกตว่าตามกฎหมายเดิมเป็นการให้อำนาจว่าจะแต่งตั้งหรือไม่ก็ได้ แต่ตามที่เสนอแก้ไขใหม่นั้นจะเป็นการแต่งตั้งตามตำแหน่งทันที ดังนั้นจึงต้องพิจารณาว่าคณะกรรมการประสงฆ์ให้เป็นไปในรูปแบบใด ดังนั้น จึงมอบหมายให้ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. นำประเด็นดังกล่าวไปพิจารณาและนำเสนอต่อที่ประชุมในครั้งต่อไป

กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ตั้งข้อสังเกตสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) หากคงคํานิยามคำว่า “หัวหน้าพนักงานไต่สวน” ไว้ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะทำให้การแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวนจะมีเพียงประเภทเดียว คือ การแต่งตั้งจาก “ผู้ไต่สวนเบื้องต้นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งจากพนักงานไต่สวน” ซึ่งพนักงานไต่สวนมาจาก “ผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือหัวหน้าพนักงานไต่สวนในการปฏิบัติหน้าที่”

๒) หลักการของนิยามคำว่า “พนักงานไต่สวน” ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะเน้นเรื่องของ “การช่วยเหลือหัวหน้าพนักงานไต่สวนในการปฏิบัติหน้าที่” ทั้งนี้ ตามหลักการเดิมนั้นจะเป็นเรื่องของ “การไต่สวนตัวเอง” ด้วย โดยหัวหน้าพนักงานไต่สวนจะเป็นผู้ใช้อำนาจ

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณา

“ไต่สวน”

รอการพิจารณา

“ไต่สวน” หมายความว่า การแสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน

“ไต่สวนเบื้องต้น”

รอการพิจารณา

“ไต่สวนเบื้องต้น” หมายความว่า การไต่สวนที่กระทำโดยเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

ผลการหารือร่วมกัน : เสนอให้เพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ไต่สวนเบื้องต้น” เป็นดังนี้
“ไต่สวนเบื้องต้น” หมายความว่า การไต่สวนที่กระทำโดยเลขาธิการ หัวหน้าพนักงาน
ไต่สวน หรือพนักงานไต่สวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

เหตุผลประกอบการพิจารณา

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินการ ระหว่าง “การไต่สวน” กับ “การไต่สวนเบื้องต้น” ทั้งนี้สืบเนื่องจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีการวางระบบการไต่สวนไว้ ๒ กรณี คือ การไต่สวนโดยมีองค์คณะของหัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน ผู้ช่วยพนักงานไต่สวน และอีกกรณีหนึ่งคือ การไต่สวนในลักษณะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือในเรื่องที่มีลักษณะส่งผลกระทบอย่างร้ายแรง ซึ่งจะให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ไต่สวน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๒๓๔ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง เพื่อดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) หน้าที่และอำนาจอื่นที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่จะต้องจัดให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม ในกรณีจำเป็นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรง หรือที่เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐบางระดับ หรือกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยธุรการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนหรือไต่สวนเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตก็ได้

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔๙ ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนดำเนินการเป็นคณะ ประกอบด้วยเลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเป็นหัวหน้า พนักงานไต่สวนอย่างน้อยหนึ่งคน และมีผู้ช่วยพนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นอีกอย่างน้อยหนึ่งคนร่วมเป็นคณะ และในการไต่สวนปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานต้องกระทำโดยเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวนหนึ่งคน และผู้ช่วยพนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อีกหนึ่งคน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การไต่สวนเบื้องต้นตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำรายงานการไต่สวนเบื้องต้นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย

ภายใต้ระยะเวลาตามมาตรา ๔๙ ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นตามระยะเวลาที่กำหนดในวรรคสามให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนแจ้งอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินการ พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและระยะเวลาดำเนินการ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสั่งขยายระยะเวลา โดยให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหกสิบวัน ในการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้มีอำนาจขยายระยะเวลาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องใดไว้พิจารณาแล้ว หากไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้เพราะเหตุขาดอายุความ อันเนื่องมาแต่การมิได้ปฏิบัติตามระยะเวลาตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยุติการดำเนินคดีอาญา และหากการขาดอายุความ

ดังกล่าวเกิดจากความผิด หรือจงใจปล่อยปละละเลย หรือประมาทเลินเล่อของผู้ใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นโดยเร็ว

ในการไต่สวนเบื้องต้นให้เลขาธิการและหัวหน้าพนักงานไต่สวน มีอำนาจตามมาตรา ๓๓ ด้วย

เพื่อประโยชน์ในการกำกับการไต่สวนเบื้องต้นให้เกิดความรอบคอบและเป็นธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการแต่ละคนกำกับดูแลการไต่สวนเบื้องต้นในแต่ละด้าน ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดก็ได้

ประเด็นอภิปราย

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้แสดงความคิดเห็นว่า บทนิยามคำว่า “ไต่สวนเบื้องต้น” อาจไม่มีความจำเป็นในการบัญญัติบทนิยามดังกล่าว เนื่องจาก ลักษณะของการไต่สวนเบื้องต้น ได้กำหนดไว้แล้วในมาตรา ๔๙ จะปรากฏคำว่า “ไต่สวน” และ “ไต่สวนเบื้องต้น” และมาตรา ๕๖

กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้แสดงความคิดเห็นว่า โดยหลักการแล้วสำนักงาน ป.ป.ช. ประสงค์ให้พนักงานไต่สวนเพียงคนเดียวสามารถดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเองได้ ซึ่งก็คือการไต่สวนนั่นเอง

กรรมาธิการวิสามัญ ได้ตั้งข้อสังเกตสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) บทนิยามคำว่า “ไต่สวนเบื้องต้น” ในลักษณะของการระบุตำแหน่งผู้มีหน้าที่ไต่สวนนั้น จะขัดกับอำนาจการไต่สวนตามบทนิยามคำว่า “ไต่สวน” หรือไม่

๒) ประเด็นปัญหาอำนาจและกระบวนการไต่สวน ยังไม่ได้ข้อยุติจึงทำให้ บทนิยามไม่สามารถเขียนคำจำกัดความให้มีความชัดเจนได้ ดังนั้น จึงต้องพิจารณาถึงเนื้อหาและกระบวนการไต่สวนให้ได้ข้อยุติเสียก่อน

๓) ประเด็นข้อสังเกตคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. (คณะกรรมการศึกษาล่วงหน้า) เกี่ยวกับการกำหนดบทนิยามคำว่า “ไต่สวนเบื้องต้น” สืบเนื่องจากความไม่ชัดเจนของถ้อยคำ จึงเห็นว่าควรมีการกำหนดบทนิยามไว้เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ จะเชื่อมโยงกับมาตรา ๔๙ ดังนั้น อาจจะต้องปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกัน

๔) ประเด็นการไต่สวนนั้นมีบทนิยามกำหนดไว้ชัดเจนแล้ว ส่วนประเด็นการไต่สวนเบื้องต้นนั้นเป็นเพียงขั้นตอนของการไต่สวน จึงไม่จำเป็นที่จะต้องเขียนบทนิยามเพิ่มขึ้นอีก

๕) ประเด็นความชัดเจนของกระบวนการไต่สวนเบื้องต้นกับการแสวงหาข้อเท็จจริงตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งต้องไปพิจารณาในรายละเอียด ของมาตรา ๔๙

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ชี้แจงเกี่ยวกับกระบวนการไต่สวนตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ว่า เมื่อมีความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ก็ตามว่ามีการกระทำความผิดอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะเข้าสู่กระบวนการไต่สวนทันที ซึ่งจะพิจารณาแยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑) กรณีเรื่องไม่สำคัญ ก็จะสามารถตั้งให้เลขาธิการหรือพนักงานไต่สวนดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นได้ก่อน และส่งรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ซึ่งอาจมีคำสั่งให้หาข้อมูลเพิ่มเติม หรือไต่สวนเพิ่มเติมก็ได้ ต่อจากนั้นก็พิจารณาว่าสามารถชี้มูลได้หรือไม่ หากมีข้อมูลเพียงพอก็จะถือว่ารายงานฉบับนั้นเป็นรายงานการไต่สวนเบื้องต้นนั้นเป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เลย

๒) กรณีเรื่องสำคัญ จะกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะมอบให้คณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการจำนวน ๓ คน และมีที่ปรึกษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิเข้ามาช่วยก็ได้ ต่อจากนั้นก็พิจารณาว่าสามารถชี้มูลได้หรือไม่ หากมีข้อมูลเพียงพอก็จะถือว่ารายงานฉบับนั้นเป็นรายงานการไต่สวนนั้นเป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เลย

กรรมาธิการวิสามัญในฐานผู้แทน กรธ. ได้แสดงความคิดเห็นว่า ถ้อยคำว่า “ไต่สวนเบื้องต้น” จะปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๔ วรรคท้าย ซึ่งเป็นที่มาของการใช้ถ้อยคำดังกล่าวในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณา โดยในเบื้องต้นเสนอให้มีการยกร่างบทนิยามศัพท์คำว่า “ไต่สวนเบื้องต้น” ในรูปแบบการดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นว่า ต้องดำเนินการอย่างไร แทนการระบุตำแหน่งผู้มีหน้าที่ไต่สวนเบื้องต้น

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

- กำหนดการประชุมครั้งต่อไป

ครั้งที่ ๑๐ วันศุกร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ
หมายเลข ๓๐๖ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา

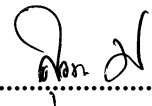
เมื่อจบระเบียบวาระการประชุมแล้ว พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์ ประธาน
คณะกรรมการการวิสามัญ กล่าวขอบคุณกรรมการการวิสามัญและผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านและ
กล่าวปิดประชุม

ปิดประชุมเวลา ๑๒.๓๐ นาฬิกา


..... ผู้จัดทำบันทึก
(นางสวณัยนา ชชาติชิงเซว)


..... ตรวจ
(นางธัญญา ศรีสุพรรณ)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ


..... ทาน
(นางสาวสุวพร นิลทัฬ)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการวิสามัญ ๓

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ

คณะกรรมการการวิสามัญได้รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๙ วันพุธที่ ๒๒ พฤศจิกายน
๒๕๖๐ โดยไม่มีการแก้ไข ในการประชุม ครั้งที่ ๑๒ วันพุธที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
และมีมติให้เผยแพร่บันทึกการประชุมดังกล่าว

พลเรือเอก



(กฤษฎา เจริญพานิช)

เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ